

עת"א 46959/05/23 - מחמוד עודה (אסיר), נגד שרות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בחיפה

08 יוני 2023

עת"א 46959-05-23 עודה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עותר	מחמוד עודה (אסיר), ע"י ב"כ עו"ד חן מאירי
נגד	שרות בתי הסוהר
משיב	

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

העותר הגיש עתירת אסיר במסגרתה הוא מלין נגד החלטת המשיב להעבירו מכלא "חרמון" לכלא "כרמל".

העותר הינו אסיר פלילי המרצה עונש מאסר בפועל של 4.5 שנים החל מיום 9.1.21 בגין הרשעתו על פי הודאתו בעבירות של סחר בנשק, החזקת נשק וירי מנשק חם. זהו מאסרו הראשון. מסווג לקטגוריה ב'1. בתאריך 14.05.23 הורתה ועדת העברות מחוזית על העברתו מכלא חרמון לכלא כרמל, זאת נוכח חמ"ן שלילי ועדכני.

העותר טוען כי הועבר ללא הודעה מוקדמת מכלא חרמון בו שהה מזה כחצי שנה במחלקת "שינוי" לאליונות כאשר הוא בעיצומו של הליך טיפולי ייעודי. נטען כי אין לעותר עבר פלילי או רקע פלילי או התמכרותי כלשהו. נטען כי העותר שימש בתפקידים שונים בכלא חרמון, הינו אסיר חיובי ואף הגיש באחרונה בקשה לחופשה ראשונה והומלץ על ידי היחידה. העברתו כעת משבשת את כל הפרוטוקול הטיפולי שלו, לרבות אפשרות שילובו בסבב חופשות ושחרור מוקדם על תנאי. הוא הועבר מבלי שהוסבר לו למה הועבר. לא ננקטו סנקציות בגין ההתנהגות השלילית הנטענת. העבירו אותו לבית סוהר שאין לו מענה טיפולי והוא עתיר סמים ובעיות.

המשיב טוען כי החלטות המשיב בנוגע להעברת אסירים בין בתי סוהר מצויות בליבת השיקול המנהלי-ארגוני של שירות בתי הסוהר אשר לו נתון מתחם שיקול דעת רחב ביותר בכל הנוגע לניוד אסירים בין בתי הסוהר. לאסיר אין זכות קנויה לרצות עונשו בבית סוהר מסוים או באותו בית סוהר למשך כל תקופת המאסר ולמשיב, כגוף שאחראי על הביטחון, המשמעת והאבטחה בבית הסוהר, שיקול דעת מרבי בעניין זה. נטען כי בהתאם לנוהל הכליאה שכותרתו "כללים בדבר העברת אסירים בין בתי הסוהר" אסיר אינו רשאי להגיש בקשה להעברה בטרם חלפו 3 חודשים מקליטתו בבית הסוהר או מהחלטת ועדת העברות קודמת, למעט מקרים חריגים, והקריטריונים להעלאת אסירים לוועדת העברות ארצית על ידי המחוז הם אסירים עם התנהגות טובה והעדר חמ"ן שלילי ב-3 החודשים האחרונים. ההחלטה בעניינו של העותר

התבססה על המלצת גורמי המודיעין וחמ"ן שלילי בעניינו של העותר בדבר מעורבות שלילית ומדובר בטעמים המצויים בלב שיקול הדעת המנהלי. נטען כי מבירור מול גורמי הטיפול בכלא כרמל עולה שהעותר צפוי להשתלב בקבוצת שליטה בכעסים. כלא חרמון הינו מתקן כליאה שיקומי-טיפול ומכאן החשיבות של שמירת הסדר והמשמעת בכלא חרמון אף מעבר לנדרש במתקני כליאה אחרים. החלטתו של המשיב סבירה בנסיבות העניין והתקבלה משיקולים ענייניים ולכן אין מקום להתערב בה. הוצג לבימ"ש מידע מודיעיני בודד אך חמור. זה מידע שצריך לבחון ויש לבחון אם תהייה התפתחויות נוספות. הוא יכול להגיש בקשה חדשה בתום 3 חודשים והיא תיבחן בהתאם למידע שיהיה קיים באותה עת. ההחלטה הפיכה. לעותר יתרת מאסר ארוכה. הוא היה בראשית הטיפול והוא יוכל להשתלב בטיפול גם בהמשך אם הנתונים יאפשרו זאת. לגבי מתן הודעה מראש, לרוב כאשר מדובר בטעמים מודיעיניים לא ניתן לתת הודעה מראש כי יש חשש. מדובר בהחלטה הפיכה ולכן יש להורות על דחיית העתירה.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת המשיב לעניין העברתו של העותר מכלא חרמון, שכן לא נפל בהחלטה פגם המצדיק התערבות.

בכל הנוגע להחלטה בדבר קביעת מתקן הכליאה בו ישהה אסיר מסורה למשיב הסמכות ושיקול הדעת ורק במקרים חריגים יתערב ביהמ"ש בסמכויות שב"ס לעניין זה. למשיב שיקול דעת מרבי בכל הנוגע למקום מאסרו של האסיר, כגוף שאחראי על הביטחון, המשמעת והאבטחה בבית הסוהר [רע"ב 5695/19 איסקוב נ' שב"ס (08.09.2019)]; רע"ב 8858/15 סיבוני נ' שב"ס (03.08.2016); רע"ב 1460/11 אבוטבול נ' שירות בתי הסוהר (12.06.2011)]. לצד זאת יש לזכור כי על המשיב, ככל רשות שלטונית, מוטלת החובה להפעיל סמכותו באופן סביר ומשיקולים ענייניים בלבד ולאסיר, ככל אדם, יש זכות כי ההחלטה של הרשות בעניינו לא תתקבל משיקולים זרים ולא תפלה אותו לרעה [רע"ב 8858/15 הנ"ל].

בענייננו לא מצאתי כי נפל בהחלטה פגם או חוסר סבירות המצדיקים את התערבותו של בית המשפט. הוצג לפני חומר מודיעיני לגבי התנהגות שלילית של העותר בכלא חרמון. אמנם אין מדובר במידע מודיעיני חמור ומדובר במקרה בודד, אך מדובר בהתנהגות שלילית שאינה מתיישבת עם טיבו של כלא חרמון, שהינו מתקן כליאה שיקומי-טיפול פתוח שבו יש קושי לפקח על האסירים על מנת שלא יבצעו מעשים דומים. מתקן זה נועד על מנת לאפשר לאסירים שמעוניינים ללכת בדרך טיפולית ושיקומית להשתלב חזרה בקהילה והתנהגות שלילית של אסיר מצדיקה העברתו מכלא זה על מנת לפנות מקום לאסירים שכן מעוניינים ללכת בדרך שיקומית מבלי לבצע עבירות ועל מנת שלא לסכן אסירים אלה. כמו כן, העותר יכול להשתלב בקבוצה טיפולית מתאימה בכלא כרמל.

בנסיבות אלו ולאור המפורט, לא ניתן לקבוע כי החלטת המשיב אינה סבירה. על כן, ומאחר שמדובר בשיקולים שנמצאים בליבת שיקול הדעת של המשיב, כגוף שאחראי על הביטחון והמשמעת בבתי הסוהר, הגוברים במקרה זה על האינטרסים של העותר, לא מצאתי כי יש מקום להתערב בהחלטה לעניין העברתו של העותר מכלא חרמון והעתירה בעניין זה נדחית. יחד עם זאת, כפי שציינה ב"כ המשיב, פתוחה הדרך בפני העותר להגיש בקשה חדשה בחלוף 3 חודשים ובכפוף להתנהגות טובה, לעבור מכלא כרמל וחזקה כי המשיב ישקול בקשה זו בהתאם לשיקולים הראויים והרלוונטיים בעניינו של העותר, בהתחשב בטיפול שהוא עבר וצפוי עוד לעבור ובהתחשב בכך שמדובר במידע מודיעיני

בודד, בתקווה שכך יישאר המצב. בכפוף לאמור לעיל, העתירה נדחית.

מעבר לצורך יובהר כי אמנם במקרה זה ככל הנראה היה צורך בהעברה ללא התראה מוקדמת, אך מן הראוי כי במקרים שאין זה הכרחי, יודע על כך לעותר מבעוד מועד, על מנת לאפשר לו להשיג ייצוג ולטעון כנגד ההעברה. כמו כן, אין מדובר בהחלטה בלתי הפיכה ובמקרה שיתברר שההחלטה איננה מוצדקת או איננה סבירה, ניתן לשנותה. כאמור, במקרה זה לא מצאתי כי נפל פגם בהליך קבלת ההחלטה ע"י הגורם המוסמך או שההחלטה בלתי סבירה ואין מקום להתערב בה. על כן העתירה נדחית. העותר יוכל להגיש בקשה חדשה בחלוף 3 חודשים בכפוף להתנהגות טובה ובקשתו תיבחן על ידי המשיב בהתאם לשיקולים הרלוונטיים והראויים.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, י"ט סיוון תשפ"ג, 08 יוני
2023, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא